

være det, og jeg ved godt, hvor trænge Kaar de, der skulle leve af Landvæsenet, sidde i i disse Aar. Jeg ved ogsaa godt, hvor svært det kan være at udrede Kommuneafgifterne. Det er slet ikke min Mening, at jeg vil overbebyrde Kommunerne, og jeg tror at turde sige, at jeg ikke har gjort det hidtil. Jeg har, baade da jeg var Biskop som Ministeriets Konsulent, og nu senere som Minister altid, hvor der har været Anledning dertil, taget Hensyn til, naar en Kommune var haardt bebyrdet, at vise mig saa lempelig som muligt over for den, saa af den Grund behøver det ærede Medlem ikke at være bange for, at Fristen af tre Fjerdingsaar skal blive for kort. En anden Sag er det, at det vil blive et meget stort Arbejde, og som jeg udtalte i Fjor, er det nok muligt, at Kultusministeriet for at gennemføre det bliver nødt til at udføre noget Ekstraarbejde i den Tid; men vi have ment, at det kunde lykkes at faa det gennemført paa 3 Fjerdingsaar, og hvis Reformen først er vedtagen, synes jeg ogsaa, at det er bedst at faa den gennemført saa hurtig som muligt. Det ærede Medlem for Sorø Amts 4de Valgkreds (P. Andersen), hvis velvillige Holdning over for mig personlig og over for Lovforslaget jeg fuldt ud anerkender og takker ham for, skal jeg gøre opmærksom paa, at den Del af Lønnen, der bestaar i Offer, Accidenser, Brændsel og Fourage, lader det sig meget godt gøre at afløse, i alt Fald gælder det om Offer og Fourage, og for Brændselets Vedkommende var det vel heller ikke umuligt, og naar der kommer Forslag derom, skal jeg stille mig saa velvillig som muligt dertil. Med Hensyn til Accidenserne er der derimod Vanskeligheder; det er muligt, at det lader sig gøre, men Fordelingen vil være meget vanskelig. Alt det andet tror jeg, at vi efter den bestaaende Lovgivning kunne faa afføst. Der er, som jeg før sagde, en glædelig Udvikling i saa Henseende.

Med Hensyn til Skoletilsynet skal jeg sige, at naar det ærede Medlem fremhævede Sjællands Biskops Tilsyn, indrømmer jeg ham, at det er et vanskeligt Forhold; thi det er aldeles uoverkommeligt for Biskoppen i Sjællands Stift at føre et saadant Tilsyn, som det var ønskeligt, at han kunde føre, og som Lovgivningen egentlig har tilsigtet. Forholdet mellem Sjællands Stift og de andre Stifter er for Tiden det, at naar vi her i Landet have 2,100,000 Mennesker, høre deraf 900,000 under Sjællands Stift og 1,200,000 under de 6 andre Stifter. Naar man altsaa tager et Gennem-

snitstal, se vi, at Sjællands Stift har 900,000 og hvert af de andre 200,000. Om end Kjøbenhavn gør noget dertil — og ikke saa lidt — er Forholdet dog det, at Biskoppen i Sjællands Stift har over dobbelt saa mange Pastorater og Skoler at tilse som den af de andre Biskopper, der har flest. Det er derfor komplet umuligt for Sjællands Biskop at gennemvisitere sit Stift i Løbet af 4—5 Aar. Der haves et Sagn, som vistnok ikke er ganske upaalideligt, om, at der var en Mand, der havde foresat sig, at han dog vilde gøre det. Det lykkedes ham ikke til fulde, men dog nogenlunde, men saa var han ogsaa færdig og maatte tage sin Afsked og leve Resten af sit Liv som en Stakkel, thi han var fuldstændig opslidt. Man kan ikke tage Forholdet paa Sjælland som et Eksempel, thi det følger af sig selv, at naar det er uoverkommeligt for en Mand at visitere overalt, saa kommer han sjælden paa det enkelte Sted.

Naar det ærede Medlem og ogsaa et andet Medlem talte om, hvor sikker Lærernes Stilling er, og at en Lærer aldrig bliver afskediget paa Grund af Uduelighed, saa er det en Fejltagelse. Det kan mulig være Tilfældet i den Skoleraadskreds, hvor det ærede Medlem er Medlem af Skolekommissionen, men jeg kan dog oplyse ham om, at det sker nu og da, at en Lærer afskediges paa Grund af Uduelighed. Nu er der et saadant Tilfælde, som har vakt Opsigt, thi den paagældendes Forsømmelighed og Dovenskab var saa paafaldende, at han endog blev afskediget uden Pension efter Indstilling af vedkommende Autoriteter, og Skolekommissionen og Skoledirektionen vare enige deri. Det blev betragtet som noget paafaldende stort, og derfor har den paagældende forsøgt Proces, om han dog ikke skulde kunne faa Pension, hvad jeg dog ikke kan tro, det vil lykkes ham at faa. Men i øvrigt er Forholdet saaledes, at naar en Mand er afskediget, saa undgaar man at prostituere ham offentlig ved at sige, at han er afskediget paa Grund af Uduelighed, men det udelukker ikke, at en Lærer kan blive afskediget paa Grund af Uduelighed. Jeg kunde give Oplysning om, at det ogsaa senere er sket, men man plejer jo dog, naar en Mand er afskediget, at lade ham være færdig med det samme og ikke trække ham frem bagefter.

Jeg skal fremdeles sige til det ærede Medlem for Sorø Amts 4de Valgkreds, at §§ 21 og 24 supplere jo hinanden, saa at ingen Lærer vil miste noget af, hvad han